

**DOMSTOLENS DOM**  
av den 14 juli 1976\*

I mål 13/76

har Giudice Conciliatore i Rovigo till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

**Gaetano Donà**

och

**Mario Mantero.**

Begäran avser tolkningen av särskilt artiklarna 7, 48 och 59 i EEG-fördraget.

**DOMSTOLEN**

sammansatt av ordföranden R. Lecourt, avdelningsordförandena H. Kutscher och A. O'Keeffe samt domarna J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart och F. Capotorti,

generaladvokat: A. Trabucchi,  
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

meddelar följande

**dom**

**DOMSKÄL**

1 Genom beslut av den 7 februari 1976, som inkom till domstolens kansli den 13 februari 1976, har Giudice Conciliatore i Rovigo, i enlighet med artikel 177 i EEG-fördraget, ställt olika frågor om tolkningen av artiklarna 7, 48 och 59 i fördraget.

\* Rättegångsspråk: italienska.

- 2 De två första frågorna går ut på om bestämmelserna i artiklarna 7, 48 och 59 i fördraget ger alla medborgare i gemenskapens medlemsstater rätt att tillhandahålla en tjänst var som helst i gemenskapen och, särskilt, om även fotbollsspelare har denna rättighet när deras tjänster är av yrkesmässig natur.
- 3 Skulle svaren på de två första frågorna bli jakande går den tredje frågan i huvudsak ut på att domstolen skall avgöra om denna rättighet även kan åberopas för att förhindra tillämpning av regler som strider mot dessa bestämmelser och som utfärdas av en idrottsorganisation som är behörig att utfärda regler för fotbollsspel på en medlemsstats territorium.
- 4 Skulle svaren på de tre första frågorna bli jakande går den fjärde frågan ut på att domstolen skall avgöra om den ifrågavarande rättigheten kan åberopas direkt vid de nationella domstolarna, och om dessa är förpliktade att skydda den.
- 5 Dessa frågor har uppstått under en tvist mellan två italienska medborgare om förenligheten av ovan nämnda artiklar i fördraget med vissa av Italienska fotbollsförbundets regler, enligt vilka endast spelare som är medlemmar i detta förbund har rätt att delta i matcher som hel- eller halvprofessionella, under det att medlemskap i den egenskapen i princip endast medger spelare med italienskt medborgarskap.
- 6 1) I enlighet med ordalydelsen i artikel 7 i fördraget är all diskriminering på grund av nationalitet förbjuden inom fördragets tillämpningsområde.

I fråga om arbetstagare och personer som tillhandahåller tjänster genomförs detta förbud av artiklarna 48-51 respektive 59-66 i fördraget samt av rättsakter som gemenskapens institutioner har antagit på grundval av dessa.

- 7 I artikel 48 föreskrivs särskilt vad gäller arbetstagare att den fria rörligheten skall innebära att all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet skall avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor.
- 8 I enlighet med artikel 1 i rådets förordning nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen (EGT nr L 257, s. 2, fransk version; svensk specialutgåva, del 05, volym 01) har varje medborgare i en medlemsstat, oavsett var han eller hon har sitt hemvist, "rätt att ta anställning och att arbeta inom en annan medlemsstats territorium".

- 9 I artikel 59 föreskrivs i fråga om frihet att tillhandahålla tjänster, att inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom gemenskapen skall avvecklas gradvis för medborgare i medlemsstaterna som har etablerat sig i en annan stat inom gemenskapen än mottagaren av tjänsten.
- 10 I enlighet med artikel 60 tredje stycket får den som tillhandahåller en tjänst tillfälligt utöva sin verksamhet i det land där tjänsten tillhandahålls på samma villkor som landet uppställer för sina egna medborgare.
- 11 Av detta följer att varje nationell bestämmelse som begränsar en verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för artiklarna 48-51 eller 59-66 i fördraget till att endast omfatta medborgare i en medlemsstat, är oförenlig med gemenskapsrätten.
- 12 2) Med hänsyn till gemenskapens mål lyder utövandet av idrottsverksamhet endast under gemenskapsrätten om den utgör en ekonomisk verksamhet enligt artikel 2 i fördraget.
- Detta är fallet med en verksamhet som utförs av hel- eller halvprofessionella fotbollsspelare, eftersom de fullgör ett avlönat arbete eller tillhandahåller en tjänst mot betalning.
- 13 Om sådana spelare är medborgare i en medlemsstat gäller alltså bestämmelserna i gemenskapsrätten om fri rörlighet för personer och tillhandahållande av tjänster för dem i alla medlemsstater.
- 14 Dessa bestämmelser kan dock inte hindra sådan reglering eller praxis som utesluter utländska spelare från deltagande i vissa matcher på grunder som inte är av ekonomisk natur, utan som beror på dessa matchers särskilda karaktär och innehåll och därför uteslutande rör sporten som sådan, som t.ex. vid landskamper.
- 15 Denna inskränkning i de ifrågavarande bestämmelsernas tillämpningsområde måste dock begränsas till vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet.
- 16 Det är den nationella domstolens sak att med hänsyn till ovanstående bedöma vad för slags verksamhet som har underställts dess prövning.

- 17 3) Såsom domstolen redan har uttalat i sin dom av den 12 december 1974 i mål 36/74 Walrave (Rec. 1974, s. 1405) gäller förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet inte endast offentliga myndigheters åtgärder, utan det omfattar också andra slags åtgärder som syftar till att kollektivt reglera betalad anställning och tillhandahållande av tjänster.
- 18 Av detta följer att de bindande bestämmelserna i artiklarna 7, 48 och 59 i fördraget skall ligga till grund för den nationella domstolens bedömning av giltigheten eller verkan av en idrottsorganisations regler.
- 19 Svaren på de ställda frågorna blir alltså följande. En nationell reglering eller praxis som begränsar rätten att som hel- eller halvprofessionell spelare delta i fotbollsmatcher till att endast omfatta medborgare i den ifrågavarande staten är, även om den har antagits av en idrottsorganisation, oförenlig med artikel 7 och, allt efter omständigheterna, med artiklarna 48-51 eller 59-66 i fördraget. En sådan reglering eller praxis är dock förenlig med fördraget om den utesluter utländska spelare från deltagande i vissa matcher på grunder som inte är av ekonomisk natur, utan som beror på dessa matchers särskilda karaktär och innehåll och därför uteslutande rör sporten som sådan.
- 20 4) Såsom domstolen redan har uttalat i sina domar av den 4 december 1974 i mål 41/74 Van Duyn (Rec. 1974, s. 1337) respektive den 3 december 1974 i mål 33/74 Van Binsbergen (Rec. 1974, s. 1299) har artikel 48 i fördraget å ena sidan och artiklarna 59 första stycket och 60 tredje stycket i fördraget å andra sidan direkt effekt i medlemsstaternas rättsordningar och ger enskilda rättigheter som nationella domstolar skall skydda. De två sistnämnda bestämmelserna har direkt effekt åtminstone i den mån de syftar till att avskaffa all diskriminering av en person som tillhandahåller en tjänst på grund av hans nationalitet eller det faktum att han är bosatt i en annan medlemsstat än den i vilken tjänsten skall utföras.

### Rättegångskostnader

- 24 De kostnader som har förorsakats Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid Giudice Conciliatore i Rovigo utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på denne att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

### DOMSTOLEN

– angående de frågor som genom beslut av den 7 februari 1976 förts vidare av Giudice Conciliatore i Rovigo – följande dom:

- 1) En nationell reglering eller praxis som begränsar rätten att som hel- eller halvprofessionell spelare delta i fotbollsmatcher till att endast omfatta medborgare i den ifrågavarande staten är, även om den har antagits av en idrottsorganisation, oförenlig med artikel 7 och, allt efter omständigheterna, med artiklarna 48–51 eller 59–66 i fördraget. En sådan reglering eller praxis är dock förenlig med fördraget om den utesluter utländska spelare från deltagande i vissa matcher på grunder som inte är av ekonomisk natur, utan som beror på dessa matchers särskilda karaktär och innehåll och därför uteslutande rör sporten som sådan.
- 2) Artikel 48 i fördraget å ena sidan och artiklarna 59 första stycket och 60 tredje stycket i fördraget å andra sidan har direkt effekt i medlemsstaternas rättsordningar och ger enskilda rättigheter som de nationella domstolarna skall skydda. De två sistnämnda bestämmelserna har direkt effekt åtminstone i den mån de syftar till att avskaffa all diskriminering av en person som tillhandahåller en tjänst på grund av hans nationalitet eller det faktum att han är bosatt i en annan medlemsstat än den i vilken tjänsten skall utföras.

Lecourt

Kutscher

O'Keefe

Mertens de Wilmars

Sørensen

Mackenzie Stuart

Capotorti

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 14 juli 1976.

A. Van Houtte  
Justitiesekreterare

R. Lecourt  
Ordförande